

РЕШЕНИЕ

№ 398

гр. Пловдив, 23.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и седми октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Нестор Сп. Спасов

Членове: Емилия Ат. Брусева
Радка Д. Чолакова

при участието на секретаря Катя Н. Митева
като разгледа докладваното от Нестор Сп. Спасов Въззивно търговско дело
№ 20235001000434 по описа за 2023 година

Производство по чл.258 и сл. от ГПК.

Повод за започването му е изходяща от Н., гр. С. въззивна жалба против постановеното по т. дело № 34/2023 г. на Пловдивския окръжен съд решение, с което е отхвърлен искът на Н. срещу "Е." ЕООД /в несъстоятелност/, ЕИК*** с.М., ул."З." № ** и синдика на дружеството Д. Н. М., гр.П., ул."С.В." № *, ет.*, **, за признаване за установено, че публични вземания в общ размер на 12 889,51 лв., от които главници от 9 503, 07 лв. и лихви от 3 386,44 лв., включени в списъка, обявен под № *** по партията на "Е." ЕООД /в несъстоятелност/ в ТРРЮЛНЦ на приетите вземания, предявени в срока по чл. 685, ал. 1 от ТЗ, с поредност по чл. 722, ал. 1, т. 6 от ТЗ, са с поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ.

В жалбата са изложени подробни съображения за неправилност на решението, поискана е отмяната му и постановяване на друго уважаващо иска.

Въззиваемата страна и синдикът не са изразили становище по жалбата.

Съдът след като се запозна с обжалваното решение и събраните в хода

на съдебното производство доказателства намери за установено следното:

На 23.06.2023 г. в ПОС е постъпила изходяща от Н., гр.С. искова молба против "Е." ЕООД /в несъстоятелност/, ЕИК*** с.М. и синдикът на дружеството.

В обстоятелствената част на същата се говори, че с решение № 22 от 14.06.2021 г., постановено по т. дело № 594/2020 г. по описа на ПОС на основание чл.632, ал.1 ТЗ е обявена неплатежоспособността на ответното дружество, открито е производство по несъстоятелност и същото е било спряно. В последствие с решение № 228 от 14.06.2022 г. по същото дело то е било възобновено, а този акт е бил вписан в ТРРЮЛНЦ на 15.06.2022 г.

С молба изх. № *** г. подадена в срока по чл.685, ал.1 ТЗ, НАП е предявила в производството по несъстоятелност публични вземания за данъци, задължителни осигурителни вноски и лихви в общ размер на 49 402, 41 лв. За част от тях в общ размер от 12 889, 51 лв. включващ 9 503, 07 лв. главница и лихви от 3 386,44 лв. се е искало да се определи поредност на удовлетворяване по чл.722, ал.1, т.1 ТЗ, защото били обезпечени с издадено по реда на ДОПК Постановление изх.№ *** г. за налагане на обезпечителни мерки от публичен изпълнител при ТД на НАП Пловдив.

По повод на така предявените вземания на 05.10.2022 г. по партидата на ответното дружество в ТРРЮЛНЦ под № *** бил обявен изготвен от синдика списък на приетите вземания на кредитори на търговеца, предявени в срока по чл. 685, ал. 1 от ТЗ. В него били включени и предявените от НАП публични вземания в общ размер от 49 402, 41 лв. В пункт първи на списъка в графата обезпечения и привилегии била посочена заявената в молбата за предявяване относно вземанията в размер на 12 889, 51 лв. обезпечителна мярка - вписан в ЦРОЗ под № *** заповед върху налични и постъпващи суми по банкови сметки в търговски банки в страната. Въпреки това в графата касаеща поредността и за тези вземания била определена поредност по чл. 722, ал.1, т. 6 от ТЗ.

По тази причина НАП в срока по чл. 690 от ТЗ подала възражение. То било оставено без уважение от съда по несъстоятелността с определение № 1311 от 30.12.2022 г. постановено по т. дело № 594/2020 г., обявено на 03.01.2023 г. под № *** по партидата на длъжника в ТРРЮЛНЦ.

Това обуславяло интересът на НАП да предяви иск по чл. 694, ал.2, т.1

от ТЗ за установяване поредност на удовлетворяване по чл.722, ал.1, т.1 от ТЗ на публични вземания за данъци и задължителни осигурителни вноски в общ размер на 12 889, 51 лв. - главници и лихви, като обезпечени със запор, вписан в Централния регистър на особените залози.

В подкрепа на същия на първо място е направена индивидуализация на начина по- който тези публични вземания за установени като са изброени подадените от длъжника Справки декларации по ЗДДС, Декларации по чл. 92, ал.1 от ЗКПО, Декларации по чл. 55, ал.1 от ЗДДФЛ и чл. 201, ал.1 от ЗКПО и Декларации обр. 6 с посочени вх. №, дата на подаването им и установен с тях по реда на чл. 105 от ДОПК размер на данък или осигурителна вноска , респ. за лихва за забава. Съответно е оспорен изводът на съда по несъстоятелността относно последиците от вписването в ЦРОЗ на запора и че с оглед на същите няма как само за производството по несъстоятелност това вписване да създаде право на предпочтително удовлетворение от запорираното имущество на кредитора с прието вземане.

С оглед това оспорване е посочено, че граматическото и систематично тълкуване на чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ водело до извод, че с нея е създадена една нормативно регламентирана привилегия на вземанията обезпечени със запор вписан в ЦРОЗ, която се отнася само до предпочтително удовлетворяване на същите при реализация на обезпеченото имущество в конкретното производство по несъстоятелност. Изразено е мнение, че този текст е императивен, не подлежи на стеснително тълкуване и е специален по отношение на общите разпоредби на ГПК за реализация на запорирани или възбранени активи.

На тази база е отправено и искане за постановяване на решение установяващо по отношение на длъжника, синдика и кредиторите на несъстоятелността, че публични вземания в общ размер на 12 889,51 лв., от които главници от 9 503, 07 лв. и лихви от 3 386,44 лв., включени в списъка, обявен под № *** по партидата на "Е." ЕООД / в несъстоятелност/ в ТРРЮЛНЦ на приетите вземания, предявени в срока по чл. 685, ал. 1 от ТЗ, с поредност по чл. 722, ал. 1, т. 6 от ТЗ , са с поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ.

Отговор на исковата молба от длъжника и участващия в производството на основание чл. 694, ал. 4 от ТЗ синдик не са постъпвали.

Съдът след приемане на представените от ищеца и относими по спора доказателства е постановил решението предмет на обжалване.

В него е посочено, че вписаните в ЦРОЗ обезпечителни мерки са такива по ДОПК, с които се забранява на длъжника да извършва разпоредителни действия с определено имущество и целта им е евентуалното им извършване да е непротивопоставимо на кредитора и така да се обезпечи запазването му и събирането на публичните задължения по реда на ДОПК. По отношение на вписването на запора в ЦРОЗ е посочено, че то не поражда в полза на обезпечения кредитор привилегия за предпочтително удовлетворяване преди останалите кредитори, а цели да уреди предимството при конкуренция между различните способи за принудително изпълнение върху същото имущество и има за последица да осуети пристъпването към изпълнение от страна на заложния кредитор по реда на ЗОЗ.

На тази база е направен извод, че след като от вписания по реда на ЗОЗ запор не произтича привилегия за удовлетворяване вземането на кредитора, в чиято полза е вписан няма как от него да възникне такава в производството по несъстоятелност, поради което предявените от НАП публични вземания няма как да са с поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ.

Така изложеното е станало причина за отхвърлян на иска предявен от НАП.

Недоволна от решението е останала НАП и е подала жалбата станала причина за започване на настоящето производство.

В същата са преповторени изложената в исковата молба доводи за това, че с чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ е създадена привилегия на вземанията обезпечени с вписан в ЦРОЗ запор, която се отнасяла до предпочтително удовлетворяване на същите при реализация на обезпеченото имущество в конкретното производство по несъстоятелност.

С оглед разпоредбата на чл. 269 от ГПК съдът дължи произнасяне за валидността и допустимостта на обжалваното решение служебно, а досежно правилността му с оглед посоченото в жалбата.

По повод на тази преценка ПАС намира за нужно да посочи, че едно решение е невалидно (нищожно), когато не е постановено от надлежен орган или е постановено от ненадлежен състав т.е. от лице, което няма качество на

съдия или от едноличен вместо троен състав и т.н. Нищожно е и решение, което не подписано или не е постановено в предвидената от закона писмена форма. Налице е нищожност и в случаите, когато решението е постановено от съда извън пределите на неговата компетентност т.е. срещу лица неподчинени на правораздавателната власт на българските съдилища.

В случая нито една от тези предпоставки не е налице и за нищожност не може да се говори.

За недопустимостта с оглед съдържанието на чл. 270, ал.3 от ГПК следва извод, че такава е налице, когато е извършено произнасяне въпреки липсата на право на иск или има произнасяне по един непредявен иск. Налице е недопустимост и когато спорът е разгледан от некомпетентен съд т.е. във всички случаи, когато е постановен съдебен акт въпреки липсата на предпоставки за разрешаване на спора по същество.

По конкретното дело за липса на право на иск в патримониума на ищеца от изложената фактическа обстановка не може и да се говори. В чл. 726, ал.2 от ТЗ законодателят говори за оспорване по съдебен ред на предявени в производството по несъстоятелност вземания и само относно наличието на обезпечение или привилегия. Единствения ред пък за разрешаване на този въпрос със сила на присъдено нещо в рамките на производството по несъстоятелност е чрез предявяване на иск по чл. 694 от ТЗ, което е и сторено в случая. В този смисъл е и новата редакция на чл. 694, ал. 6 от ТЗ, която е и действаща с оглед разпоредбата на § 99 от ПЗР на ЗИДТЗ, обн. в бр. 66 на ДВ от 01.08.2023 г.

Това налага да се даде отговор и на това дали част от предявените от НАП вземания са с право на предпочтително удовлетворение по реда на чл. 722, ал.1, т. 1 от ТЗ или следва да се удовлетворят като такива по чл. 722, ал.1, 6 от ТЗ.

В чл. 722 от ТЗ е предвиден редът за изплащане на вземанията при осребряване на имуществото в производството по несъстоятелност.

В т.1 са включени вземанията, обезпечени със залог или ипотека, или запор или възбрана, вписани по реда на Закона за особените залози и е конкретизирано, че те се удовлетворяват от получената сума от реализация на обезпечението. В т. 6 са включени публичноправни вземания на държавата и общините, като данъци, мита, такси, задължителни осигурителни вноски и

други възникнали до датата на решението за откриване на производството по несъстоятелност.

От така описаното съдържание на пръв поглед следва извод, че водещото за това в кой ред следва да бъде включено процесното вземане е дали то е обезпечено по начина посочен в чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ или не.

В случая ищецът твърди негови публични вземания в общ размер от общ размер от 12 889, 51 лв. включващ 9 503, 07 лв. главница и лихви от 3 386,44 лв. да са обезпечени чрез запор вписан в ЦРОЗ.

За установяване налагането на запора е представено Постановление изх. № ***г. на публичния изпълнител при ТД на НАП Пловдив.

От същото е видно, че публичния изпълнител с оглед на това, че може да се затрудни събирането на установено и изискуемо публично вземане по изп. дело № *** от 2019 г. в размер на 10 333, 08 лв., от които главница 9503, 07 лв. и лихва 830, 07 лв. от "Е." ЕООД е наложил на основание чл. 200 ДОПК и чл. 202, ал.1 от ДОПК, вр. с чл. 195, ал.1-3 ДОПК запор върху налични и постъпващи суми на длъжника в ***"И.А.Б" АД и в ***"Б." АД за сумата от 10 333, 08 лв. Тук за пълнота е нужно само да се спомене, че предходното наименование на ответника е било "Е." ЕООД.

С исковата молба са представени и два броя удостоверения издадени от ЦРОЗ и опис към тях. От съдържането им е видно, че наложеният с постановлението запор е вписан в регистъра на 15.10.2020 г.

В споменатото постановление е направено общо посочване на публичните вземания по размер и е споменат № на изпълнителното дело образувано за събирането им. Тук за пълнота е нужно да се спомене, че с исковата молба е представена разпечатка наименована Справка за обезпечените вземания срещу "Е." ЕООД /в несъстоятелност/, ЕИК*** с.М., общ. Р.. В нея същите са разбити по вид /данъци, осигурителни вноски/, установяващ всяко едно от тях акт, размер и т.н. Тази справка обаче не е подписана от никого и дори не е посочен органът, който е издал същата, т.е. не може да ес охарактеризира като частен или официален документ по смисъла на ГПК и няма никаква доказателствена сила. С исковата молба са представени и 14 бр. справки-декларации по ЗДДС, 2 бр. годишни декрации по чл. 92 от ЗКПО, 3 бр. декларации по чл. 55, ал.1 ЗДДФЛ и чл. 201 , ал.1ЗКПО и 17 бр. декларации обр. 6 установяващи размери на вземания за

данъци и задължителни осигурителни вноски. Липсват обаче такива удостоверяващи, че тези изпълнителни по смисъла на чл. 209, ал.2 от ДОПК основания са станали причина за образуване на изпълнителното дело, по което е издадено постановлението за налагане на обезпечителни мерки, респ. че установените с тях и предявени в производството по несъстоятелност вземания са обезпечени със вписан в ЦРОЗ заповор.

Това от своя страна е достатъчно да се приеме, че исковата претенция, с която съдът е сезиран е неоснователна и следва да бъде отхвърлена.

Тук обаче ПАС намира за нужно да спомене, че тя би била такава дори и да имаше доказателства установяващи обезпечаването на процесните вземания с вписан в ЦРОЗ заповор.

Това е така по простата причина, че разпоредбата на чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ не следва да се тълкува буквално, а корективно с оглед характера от правна гледана точка на споменатите в нея обезпечения на подлежащите на изплащане при разпределението вземания.

В същата на първо се говори за вземания обезпечени с ипотека и залог.

Залогът и ипотека са едни от способите за обезпечаване на вземането на даден кредитор, които го защитават от евентуалното неизпълнение и създават условия за удовлетворяване на същото. При тях в патримониума на кредитора се поражда правото на предпочтително удовлетворение от цената на вещта, което само по себе си представлява една особена привилегия подлежаща на упражняване в изпълнителния процес, като поредността за удовлетворяване от тази цена зависи от вида на изпълнителното производство, в което вземането се удовлетворява. Така при това по ГПК същата е определена в чл. 136, ал.1, т. 3 от ЗЗД, при това по ДОПК в чл. 194, ал. 3 от ДОПК, а в производството по несъстоятелност в чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ.

Заповорът от своя страна е обезпечителна мярка. Тя се налага с акт на съдебния, респ. публичния изпълнител, с който той насочва принудителното изпълнение върху конкретна движима вещ, вземане и т.н. от имуществото на длъжника. С нея на длъжника се забранява да извършва разпоредителни действия със заповореното имущество, а последицата от това е относителната недействителност на съответното разпореждане по отношение на вискателя, т.е. възможността изпълнението да се насочи срещу съответното имущество

въпреки същото. Той цели да обезпечи успешният изход на изпълнителния процес, а не да създаде в патримониума на вискателя право на предпочтително удовлетворение от запорираното имущество, т.е. на привилегия.

Според чл. 26, ал.3, т. 1 от ЗОЗ на вписване в ЦРОЗ подлежи запорът върху имущество по чл. 4 от ЗОЗ, т.е. върху имущество, което може да се залага по реда на ЗОЗ.

Конкретно последиците от вписване на този запор са предвидени в чл. 17, ал. 5, чл. 32, ал. 7 от ЗОЗ и чл. 32а от ЗОЗ. От същите е видно, че при вписан запор преди вписването на пристъпване към изпълнение по реда на ЗОЗ от страна на зложния кредитор удовлетворяване на същия става по реда на ГПК, респ. ДОПК.

От това следва и логичния извод, че в тази хипотеза вписването не може да се свърже със създаването на привилегия за предпочтително удовлетворение на вискател с вписан запор.

Тук обаче следва да се прецени и разпоредбата на чл. 12 от ЗОЗ. С нея от страна на законодателя е предвидено, че при вписване на запор в ЦРОЗ преди съответния особен залог правата на обезпечения кредитор са противопоставими на зложния кредитор с вписан по- късно особен залог. Това обаче не води до извод, че в тези случаи по отношение на вискателя с вписан по- рано запор се създава привилегия за удовлетворяване на вземането му по причина, че с оглед нормите на чл. 451 и сл. от ГПК запорът ползва и другите присъединени вискатели, т.е. единствената последица от по- ранното вписване е, че зложният кредитор става хирографарен такъв. В този смисъл е и приетото в т. 7 на ТР № 2 от 2015 г. на ВКС постановено по т. дело № 2 от 2013 г. на ОСГТК.

Не са по-различни нещата и ако вискателят е лице с публично вземане. Това е така по причина, че разпоредбите на чл. 206 от ДОПК препращат към последиците от запора към тези на ГПК, а и в самия ДОПК не се предвижда право на предпочтително удовлетворение за публични вземания, за които е наложена обезпечителна мярка запор вписана в ЦРОЗ- чл. 194, ал. 4 ДОПК и чл. 219 от ДОПК.

Така изложеното навежда ПАС до извод, че по настоящия казус няма как запорът вписан в ЦРОЗ да създава привилегия в производството по

несъстоятелност при условие, не е създава такава в производството по принудително изпълнение по реда на ДОПК. В подкрепа на това следва да се посочи, че с оглед чл. 638, ал. 6, изр. второ на ТЗ /преди ал. 4, изр. 2/ наложените в изпълнителното производство запори и възбрани са непротивопоставими на кредиторите на несъстоятелността.

По тези съображения ПАС счита, че на база корективно ограничително тълкуване на разпоредбата на чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ следва да се приеме, че няма как вписването на запор в ЦРОЗ да създава привилегия на съответния кредитор и право на предпочтително удовлетворение в производството по несъстоятелност при условие, че не създава такава в производството по принудително изпълнение по реда на ГПК или ДОПК.

От казаното следва извод, че исковата претенция е недоказана и неоснователна и като такава следва да се отхвърли. Такъв е и изводът на ПОС, което налага решението му да се потвърди.

До извод за неоснователност на иска се достига дори и ако при споменатото корективно тълкуване не се подхожда толкова ограничително и се изходи основно от факта, че според чл. 217 от ДОПК в производството пред публичния изпълнител освен публични вискатели могат да се присъединяват само кредитори, чието вземане е обезпечено с ипотека, залог, особен залог или са упражнили право на задържане. Това за ПАС съотнесено с нормата на чл. 12 от ЗОЗ би могло да доведе до извод, че законодателят с разпоредбата на чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ създава привилегия за публични вземания с вписан запор в ЦРОЗ по отношение на останалите такива, които не подлежат на събиране в производството по ДОПК само в случаите на вписан след този запор върху същото имущество особен залог.

В случая от данните по партидата на длъжника в ТРРЮЛНЦ и по точно обявените списъци с приети вземания не се установява да има такива обезпечени с особен залог приети вземания, което пък изключва възможността процесното вземане да подлежи на удовлетворяване с поредност чл. 722, ал.1, т.1 от ТЗ.

Водим от това съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА постановеното по т. дело № 34/2023 г. на Пловдивския окръжен съд решение, с което е отхвърлен искът на Н. срещу "Е." ЕООД /в несъстоятелност/, ЕИК*** с.М., ул."З." № ** и синдика на дружеството Д. Н. М., гр.П., ул."С.В." № *, ет.*, **, за признаване за установено, че публични вземания в общ размер на 12 889,51 лв., от които главници от 9 503, 07 лв. и лихви от 3 386,44 лв., включени в списъка, обявен под № *** по партидата на "Е." ЕООД / в несъстоятелност/ в ТРРЮЛНЦ на приетите вземания, предявени в срока по чл. 685, ал. 1 от ТЗ, с поредност по чл. 722, ал. 1, т. 6 от ТЗ, са с поредност на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1 от ТЗ.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____